

IX OLIMPIADA HISTORII POLSKI

dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

ZAKRES ZAGADNIEŃ

I. ŚREDNIOWIECZE

1. Chrzest Polski w 966 roku i jego znaczenie.
2. Koronacje królewskie w XI wieku – okoliczności i ich znaczenie.
3. Od Bolesława Chrobrego do Bolesława II Szczodrego – polityka zagraniczna państwa Piastów.
4. Czasy Bolesława III Krzywoustego i jego ustawa sukcesyjna.
5. Czasy dwóch ostatnich Piastów – Władysława Łokietka i Kazimierza Wielkiego.
6. Unie Polski z Litwą w XIV i XV wieku.
7. Przywileje szlacheckie w XIV i XV wieku.
8. Panowanie Władysława Jagiełły i wielka wojna z zakonem krzyżackim.
9. Kultura polska w X-XV wieku.

II. EPOKA NOWOŻYTNA (1492-1795)

1. Unia lubelska 1569 roku – przyczyny i konsekwencje dla państwa polsko-litewskiego.
2. Sejm Rzeczypospolitej – struktura, rola polityczna i ustrojowa.
3. Sejmiki szlacheckie – rodzaje, rola polityczna i ustrojowa.
4. Bezkrólewia i elekcje w dawnej Rzeczypospolitej – procedura, przebieg, konsekwencje „wolnego” wyboru króla.
5. Stefan Batory i jego polityka wschodnia.
6. Wojny ze Szwecją i Rosją w XVII wieku.
7. Powstanie Bohdana Chmielnickiego 1648-1654 – konsekwencje dla Rzeczypospolitej i ziem ukraińskich.
8. Ugoda hadziacka 1658 roku – Rzeczpospolita Trojga Narodów.
9. Rozbiory Rzeczypospolitej – przyczyny, przebieg i konsekwencje.
10. Próby ratowania państwa – Sejm Wielki i Konstytucja 3 maja, insurekcja kościuszkowska.

IX OLIMPIADA HISTORII POLSKI

dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

III. DZIEJE NARODU POLSKIEGO I ZIEM BYŁEJ RZECZYPOSPOLITEJ OBOJGA NARODÓW (1795-1918)

1. Księstwo Warszawskie – okoliczności powstania i ustrój.
2. Powstanie listopadowe – przyczyny, przebieg i znaczenie.
3. Wielka Emigracja i jej znaczenie w dziejach Polski.
4. Rozwój nauki polskiej w XIX w.: Liceum w Krzemieńcu i uczelnie Lwowa oraz Wilna.
5. Powstanie styczniowe – geneza, charakter działań zbrojnych i skutki.
6. Autonomia Galicji w II połowie XIX wieku.
7. Wybitni Polacy doby niewoli narodowej – propozycje postaci i uzasadnienie wyboru.
8. Polacy, którzy rozświetlili Polskę w świecie – XIX w. (kultura, nauka, polityka).
9. Rola młodzieży w dziejach Polski (od Filomatów po Orłęta Lwowskie).

IV. HISTORIA DWUDZIESTOLECIA MIĘDZYWOJENNEGO I II WOJNY ŚWIATOWEJ – LATA 1918-1945

1. Dwie drogi do niepodległości. Przedstaw i oceń zasługi Romana Dmowskiego i Józefa Piłsudskiego dla odzyskania wolności przez Polskę.
2. Nowy powojenny ład – traktat wersalski a Polska.
3. Walka o granice (1918-1922) ze szczególnym uwzględnieniem wojny polsko-bolszewickiej.
4. Przemiany ustrojowe w Polsce w latach 1918-1939.
5. Węzłowe problemy gospodarcze i społeczne Polski okresu międzywojennego.
6. Polityka zagraniczna i miejsce Polski w Europie międzywojennej.
7. Pakt Ribbentrop-Mołotow i jego realizacja.
8. Dwie okupacje – porównanie polityki III Rzeszy i ZSRS wobec Polski i Polaków.
9. Polskie Państwo Podziemne i rząd na obczyźnie.
10. Powstanie warszawskie – geneza i znaczenie.

V. DZIEJE PAŃSTWA I NARODU POLSKIEGO PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

1. Skutki gospodarcze i społeczne II wojny światowej na ziemiach polskich.
2. Granice Polski po II wojnie światowej.

IX OLIMPIADA HISTORII POLSKI dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

3. Kształtowanie się władzy w Polsce w pierwszych latach powojennych.
4. Wydarzenia roku 1956 i 1968 – przebieg i znaczenie.
5. Polska w sowieckim bloku polityczno-gospodarczym.
6. Przemiany polityczne i gospodarcze lat 70. XX wieku.
7. NSZZ „Solidarność” i lata 80. XX wieku.
8. Jan Paweł II – papież, polityk, mąż stanu.
9. Dzieje Polski po 1989 roku – transformacja ustrojowo-gospodarcza.
10. Polska w NATO i UE.

IX OLIMPIADA HISTORII POLSKI dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

OLIMPIADA HISTORII POLSKI

VII edycja dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

SPIS LEKTUR

ŚREDNIOWIECZE:

- „Pierwsze państwo polskie”, Gerard Labuda
- „Łokietkowe czasy”, Henryk Samsonowicz
- „Przerwany Hejnał”, Tomasz Jasiński
- „Rady Kallimacha”, Krzysztof Baczkowski
- „Wielki król i jego następca”, Feliks Kiryk

NOWOŻYTNOŚĆ:

- „Król i kanclerz”, Stanisław Grzybowski
- „Liberum veto”, Zbigniew Wójcik
- „Ostatnie lata Pierwszej Rzeczypospolitej”, Zofia Zielińska
- „Początek końca”, Władysław A. Serczyk
- „Spory królów ze szlachtą w złotym wieku”, Anna Sucheni – Grabowska „Wojny kozackie w dawnej Polsce”, Zbigniew Wójcik

DZIEJE 1795-1918:

- „Galicja 1859-1914 Polski Piemont”, Józef Buszko
- „Małe państwo wielkich nadziei”, Barbara Grochulska
- „Od Kongresu Wiedeńskiego do Nocy Listopadowej”, Jerzy Skowronek
- „Społeczeństwo polskie 1864-1914”, Ireneusz Ichnatowicz
- „Polska zniewolona 1795-1806”, Stanisław Grodziski, Eligiusz Kozłowski „Wygrać Polskę 1914-1918”, Tomasz Schramm

HISTORIA DWUDZIESTOLECIA MIĘDZYWOJENNEGO I II WOJNY ŚWIATOWEJ – LATA 1918-1945 XX wiek

- „Kampania 1939”, Paweł Piotr Wieczorkiewicz

IX OLIMPIADA HISTORII POLSKI

dla Polonii i Polaków za granicą 2024/2025

„Ostatnie lata Polski Niepodległej”, Paweł Wieczorkiewicz

„Pierwsze lata Drugiej Rzeczypospolitej”, Andrzej Garlicki

„Rządy Sejmu 1921-1926”, Tomasz Naęcz

„Z Sulejówka do Belwederu”, Andrzej Garlicki

DZIEJE PAŃSTWA I NARODU POLSKIEGO PO II WOJNIE ŚWIATOWEJ

„Historia PRL 1944-45”

„Historia PRL 1946-47”

„Historia PRL 1948-49”

„Historia PRL 1950-51”

„Historia PRL 1952-53”

„Historia PRL 1954-55”

„Historia PRL 1956”